

INFORMACE ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ č. 11/2019

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

„Do I feel threatened? No... I'm learning!“ - Affective and relational dynamics in science professional development [Cítím se ohrožený? Ne... učím se! - afektivní a vztahová dynamika v profesním rozvoji učitelů přírodovědných předmětů] / Carla Finkelstein, Lama Z. Jaber, Vesal Dini -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Science education -- ISSN 0036-8326 -- Roč. 103, č. 2 (March) (2019), s. 338-361.

V efektivitě kurzů profesního rozvoje hrají významnou roli emoce a vztahy. Americký výzkum po dobu 10 měsíců sledoval interakce mezi účastníky a facilitátory tří kurzů profesního rozvoje pro učitele přírodovědných předmětů na základních a středních školách z hlediska afektivní a vztahové dynamiky mezi participanty. Analýza interakcí odhalila tenze jak mezi účastníky kurzu mezi sebou, tak mezi účastníky a facilitátory kurzu, které často souvisely s jejich odlišnými názory na to, jak vést komunikaci. Komunikačním normám je třeba při navrhování kurzů tohoto typu věnovat patřičnou pozornost. Příspěvek v závěru diskutuje implikace jak pro vzdělavatele učitelů, tak pro facilitátory profesního rozvoje i budoucí výzkum.

další vzdělávání učitelů ; kurs ; pedagogický design ; učitel ; přírodovědný předmět ; základní škola ; střední škola ; interakce ; konflikt ; interpersonální vztahy ; analýza ; výsledek výzkumu ; Spojené státy americké ; profesní rozvoj ; facilitátor

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475202>

2.

Didaktičeskije igry dlja detej s narušenijem zrenija [Didaktické hry pro děti s vadami zraku] / A. Ponosova -- rus

In: Doškol'noje vospitanije : organ Ministerstva prosvěščenija RSFSR -- ISSN 0012-561X -- Roč. 91, č. 9 (2019), s. 56-61.

Dětem s vadami zraku pomáhají didaktické hry působící na rozvoj předmětových představ (obrazů, které se vtisknou do paměti a vytvoří tak vjem předmětu nebo určitého jevu). Zvláště oblíbené u dětí jsou hry svázané s dopravou. Díky nim dochází ke korekci zraku i ke zlepšení všech vizuálních funkcí, rozvíjí se zrakové vnímání i další poznávací i psychické procesy. Autorka nabízí škálu her od pokládání z papíru vystříhaných předmětů na plochu, přes doplňování nezakreslených částí obrázků až po slučování a správné nazývání podobných či stejných tvarů. Ukázky na fotografiích.

postižený ; handicap ; vada zraku ; didaktická hra ; paměť ; vnímání ; doprava ; předškolní dítě ; mateřská škola ; vizuální vnímání ; Rusko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475153>

3.

Erasmus+ : mobilita pracovníkov v oblasti školského vzdelávania

[Erasmus + : mobility of school education workers] / Eva Miklášová, Lucia Drobná -- slo

In: Předškolná výchova -- ISSN 0032-7220 -- Roč. 74, č. 1 (september-október 19/20) (2019/2020), s. 12-13.

Článek prezentuje možnost zapojení pedagogů mateřské školy do projektu ERASMUS+ z hlediska rozvoje kvality prostřednictvím aktivní spolupráce v mezinárodním měřítku. Ředitelka a metodička mateřské školy v Prešově se zúčastnily projektu JOB SHADOWING (hospitace, které vedly k rozšíření profesionálních znalostí a zkušeností). Partnerem se jim stala mateřská škola v Rakovníku. V textu jsou popsány aktivity, které provázely realizaci projektu, očekávání, cíle a výsledky.

mateřská škola ; předškolní výchova ; manažerský personál ; mobilita učitelů ; partnerství škol ; mezinárodní spolupráce ; mezinárodní porozumění ; spolupráce ve výchově ; hospitace ; výchovně vzdělávací praxe ; pedagogická zkušenost ; inovace ve vzdělávání ; mezinárodní organizace ; zahraniční vztahy ; Prešov (Slovensko) ; Rakovník (Česko) ; Erasmus+

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475362>

4.

Identity Behaviours of Australian and European Communities of Schools with Polish as the Teaching Language : a Comparative Study [Identita

chování australského a evropského společenství škol s polštinou jako vyučovacím jazykem : srovnávací studie] / Ewa Ogrodzka-Mazur -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: New educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [16], č. 4 (vol.54) (2018), s.29- 40.

Komparativní studie se zabývá přístupem ke kulturní identitě z pohledu komunit škol (sestavajících z dětí, rodičů a učitelů) s polským vyučovacím jazykem v Austrálii a některých vybraných evropských zemích (Rakousko, Francie, Česká republika). V souvislosti s modelem kulturní identity byly vypracovány charakteristiky nejčastějšího chování těchto komunit a uvedeny v etnickém, národním, integračním a smíšeném rozměru. Autorka také naznačuje současné kontexty utváření identity, které jsou určovány migračními procesy a multikulturalismem. Závěry, které vyplývají z výzkumu, naznačují potřebu implementovat interkulturní vzdělávání ve školách s polským vyučovacím jazykem. Zlepší se tak utváření vícerozměrného pocitu identity.

škola ; mezinárodní škola ; multikulturní výchova ; chování skupiny ; školská politika ; vyučovacím jazyk ; polština ; společenství ; rozvoj společenství ; komparace ; národnostní školství ; Austrálie ; Rakousko ; Francie ; Česko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475135>

5.

The Influence of the Flipped Classroom Model on the Development of Key Competences of Future Teachers [Vliv modelu převrácené třídy na vývoj

klíčových kompetencí budoucích učitelů] / Olivera Cekić-Jovanović, Miloš Đorđević, Marko M. Đorđević -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: New educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [17], č. 2 (vol. 56) (2019), s. 271-282.

Studie zkoumá dopad tzv. převrácené třídy (Flipped Classroom - FCM) na rozvoj klíčových kompetencí pro 21. století (KC21) u budoucích učitelů. Byl použit experiment se dvěma paralelními skupinami studentů pedagogické fakulty: experimentální skupiny (60 studentů) a kontrolní skupiny (62 studentů). Studenti experimentální skupiny se zúčastnili přednášek implementujících FCM,

zatímco kontrolní skupině byla poskytnuta tradiční výuka. Výsledky ukazují, že neexistuje žádný významný rozdíl v rozvoji kompetencí mezi oběma skupinami v souvislosti s kreativitou, odpovědným přístupem k práci, zdravím a životním prostředím. Existuje však významný rozdíl v sebehodnocení u kompetencí souvisejících se sociálně-emocionálními dovednostmi, řešením problémů, kritickým myšlením, přijímáním informací a gramotností v oblasti ICT a schopností učit se. Výsledkem je, že implementace metody převrácené třídy může ovlivnit vývoj většiny klíčových kompetencí budoucích učitelů.

vysoká škola pedagogická ; student učitelství ; schopnost učení ; pracovní postoj ; sociologie studenta ; emocionalita ; tvořivost ; postoj studenta ; vyučovací metoda ; inovace ve vzdělávání ; experimentální pedagogika ; srovnávací výzkum ; komparace ; způsobnostní minimum ; informační technologie ; převrácená třída ; konvenční vzdělávání ; kritické myšlení ; tradiční vyučování

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475255>

6.

Intergenerational Learning in the Virtual World : case of the European Community-Based Educational Project [Mezigenerační učení ve virtuálním světě : případ evropského vzdělávacího projektu zaměřeného na komunitu] / Marcin Rojek, Joanna Leek -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: New educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [17], č. 2 (vol. 56) (2019), s. 88-100.

Príspevek se zaměřuje na prezentaci výsledků výzkumu komunitního projektu Průvodci ICT, ve kterém byly zkoumány vlastnosti a funkce mezigeneračního učení pomocí nástrojů ICT. Průzkumu se zúčastnilo 267 mladých lidí (včetně imigrantů) a seniorů, kteří navštěvovali 16 kurzů ICT v Göteborgu (Švédsko), Sheffieldu (Spojené království), Madridu (Španělsko) a Berlíně (Německo). Obě skupiny vyplňovaly dotazník, ze kterého vyplynulo, že navzdory věkovým a kulturním rozdílům vnímají mezigenerační učení s využitím ICT jako šanci poznat druhou skupinu. Pomocí nástrojů ICT (mobilní telefon, notebook, tablet, wifi, audio-vizuální systémy...) mohou obě skupiny dosáhnout aplikace textů, obrázků, filmů a hudby dostupné online. Prostředky ICT také usnadňují vzájemné porozumění a přispívají k porušení polarity, ke které může docházet mezi mládeží a dospělými.

mládež ; starší člověk ; postoj mládeže ; přistěhovalec ; komunikace ;
společenský vývoj ; hromadné sdělovací prostředky ; informační technologie ;
informační gramotnost ; kurs ; generační vztahy ; e-learning ; virtuální realita ;
Švédsko ; SRN ; Španělsko ; Velká Británie ; mezigenerační učení

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475258>

7.

The Internationalization of Higher Education : National Interpretations of a Global Model [Internacionalizace vysokoškolského vzdělávání : národní interpretace globálního modelu] / Elizabeth Buckner -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Comparative education review -- ISSN 0010-4086 -- Roč. 63, č. 3 (August) (2019), s. 315-336.

Internacionalizace je v oblasti vysokoškolského vzdělávání rychle sílícím trendem, který je také často předmětem výzkumu. Ten však většinou nezasazuje tento trend do širšího kontextu společenského vývoje a nespojuje ho s širěji zaměřenými teoriemi. Studie prezentovaná v článku se o to pokouší, vychází z teorie světové společnosti a interpretuje internacionalizaci jako jeden z projevů globálního kulturního rámce, který ovlivňuje vzdělávání různými způsoby. Analyzuje výsledky šetření mezi správci vysokých škol v 137 zemích, které zjišťovaly jejich názory na přínosy internacionalizace pro jejich instituci a studenty. Výsledky přispívají k porozumění tomu, jak lokální aktéři vnímají přínosy internacionalizace ve vzdělávání. Ukázalo se například, že existuje odlišné vnímání přínosů internacionalizace mezi zeměmi s intenzivní znalostní ekonomikou, jako je USA a Kanada, a ostatními.

mezinárodní vzdělávání ; vysokoškolské studium ; vysoká škola ; školská správa ; názor ; směr ; společenský vývoj ; znalostní společnost ; Spojené státy americké ; Kanada ; internacionalizace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475034>

8.

Lernwege beim Lesenlernen : ein Überblick [Jak učit čtení : přehled] / Mechthild Pieler -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschulunterricht Deutsch -- ISSN 1865-4975 -- Roč. 66, č. 4 (Oktober) (2019), s. 4-7.

Úvodní článek k tematickému číslu časopisu věnovanému čtenářství a čtenářským dovednostem (v 1. - 3. ročníku ZŠ), jež jsou chápány jakožto klíčové kompetence ke komplexním školním a vzdělávacím úspěchům. Dovednost čtení se uplatňuje nejen v jazykové výuce, ale je důležitá i pro textová cvičení z matematiky, pro věcné vyučování, pro čtení v mapách při výuce zeměpisu a dalších oblastech školní výuky. Jsou představeny jednotlivé články časopisu, které se zabývají různými způsoby výuky čtení, spolu s jejich stručnými anotacemi.

čtenářství ; čtení ; základní škola ; dovednost ; způsobilostní minimum ; školní úspěšnost ; výuka ; vzdělávání ; úspěch ; jazyková výuka ; práce s textem ; matematika ; věcné vyučování ; zeměpis ; mapa ; ročník 1-3

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474886>

9.

Potreba národných učebnic angličtiny a špecifiká tvorby učebnic pre potreby slovenského žiaka [The need of national English textbooks and specifics of creating textbooks meeting the needs of Slovak pupils] / Eva Reid - - slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika.sk : slovenský časopis pre pedagogické vedy -- ISSN 1338-0982 -- Roč. 10, č. 3 (2019), s. 201-222.

Anglický jazyk se na Slovensku vyučuje jako povinný cizí jazyk od třetího ročníku základních škol. Dle autorky je slovenský trh zaplaven učebnicemi angličtiny od velkých mezinárodních vydavatelství, které ne vždy splňují požadavky pro slovenského žáka. Studie se proto zabývá porovnáním zahraničních učebnic a slovenských učebnic s přihlédnutím na jejich vhodnost pro potřeby slovenského žáka.

učební pomůcka ; učebnice ; tvorba učebních pomůcek ; komparace ; angličtina ; jazyková výuka ; hodnocení ; Slovensko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474972>

10.

Primary School Pupils' Attitude Toward Mathematics and their Achievement in Mathematics [Postoj žáků základní školy k matematice a jejich dosažené výsledky] / Krzysztof Konarzewski -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: New educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [17], č. 2 (vol. 56) (2019), s. 17-28.

Mezinárodní data z průzkumu TIMSS 2015 dokazují významný negativní vztah mezi postojem země k matematice a úspěchem žáků čtvrtého ročníku v matematice. Data byla získána ze 47 zemí, od 253 371 žáků z 13 462 tříd. Cílem průzkumu bylo rozhodnout, zda se jedná o statistický výsledek nebo o označení skutečného faktoru působícího na úrovni země. Byla vytvořena víceúrovňová regresní analýza dat, kdy žáci reagovali na 28 otázek s možností čtyř úrovní odpovědí. Byli dotazováni na svůj vztah k předmětu, k učiteli a vlastní postoj k matematice. Z výsledků vyplývá, že silný tlak na žáka vede k dobrým výsledkům, ale žáci jsou vystaveni stresu, což snižuje jejich vztah k předmětu. Pokud je tlak na získávání znalostí menší, žáci si mohou udržovat soudržnost mezi úspěchem a postojem k matematice. Podrobné výsledky v tabulkách.

základní škola ; první stupeň ; vyučovací předmět ; matematika ; vztah učitel-žák ; postoj žáka ; postoj učitele ; výuka ; statistická analýza ; mezinárodní spolupráce ; výsledek výzkumu ; oblíbenost ; 2015

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475250>

11.

A systematic review of evidence on the effectiveness of interventions and strategies for widening participation in higher education [Systematické přezkoumání důkazů o účinnosti intervencí a strategií pro rozšíření účasti ve vysokoškolském vzdělávání] / Kirsty Younger, Louise Gascoine, Victoria Menzies, Carole Torgerson -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 43, č. 5-6 (June-August) (2019), s. 742-773.

Zvyšující se účast ve vysokoškolském vzdělávání (widening participation - WP) je stále důležitější politickou otázkou. Článek představuje systematický přehled důkazů o účinnosti intervencí určených k rozšíření účasti ve vysokoškolském vzdělávání pro potenciální skupiny znevýhodněných studentů (studentů z rodin s

nižšími příjmy, první generací studujících v rodině, studentů z etnických menšin). Ve Velké Británii existuje velké množství aktivit WP, ale chybí přesvědčivé důkazy o jejich účinnosti. V článku jsou předloženy nálezy ze 4 systematických přehledů a 12 experimentálních studií (podrobně v příložených tabulkách). Bylo zjištěno, že nejúčinnější je program Black Box (více prvků v jednom programu) a finanční pobídky. Závěr článku obsahuje doporučení výzkumu, který se týká dalších možností intervence, včetně návrhů pro budoucí kvazi-experimentální hodnocení.

vysoká škola ; vysokoškolské vzdělání ; vysokoškolské studium ; student ; sociální znevýhodnění ; sociologie studenta ; socioekonomický status ; sociální prostředí ; finanční zdroje ; financování ; podpora ; přístupnost vzdělání ; etnická menšina ; školská politika ; zákrok ; Velká Británie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475087>

12.

A Systematic Review of Teacher-Child Interactions With Multilingual Young Children [Systematické hodnocení interakcí učitelů s vícejazyčnými dětmi] / Annegien Langeloo, Mayra Mascareño Lara, Marjolein I. Deunk, Nikolai F. Klitzing, Jan-Willem Strijbos -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 89, č. 4 (August) (2019), s. 536-568.

Interakce mezi učitelem a dítětem je nejdůležitějším faktorem určujícím kvalitu vzdělávání v raném dětství. Předkládané systematické přezkoumání se zabývá 1) povahou interakcí mezi učitelem a vícejazyčným dítětem a 2) rozdíly v porovnání s interakcí mezi učitelem a jednojazyčným dítětem. Zahrnuto bylo třicet jedna studií zaměřených na mnohojazyčné děti s nízkou jazykovou zdatností ve většinovém jazyce. Ze závěrů vyplývá, že interakce mezi vícejazyčnými dětmi a učiteli jsou srovnatelné s interakcemi jednojazyčných dětí a učitelů. Nicméně k usnadnění rozvoje vícejazyčných dětí přijímají učitelé různé strategie, jako je například používání mateřského jazyka a neverbální komunikace pro podporu porozumění. Zároveň z několika studií vyplývá, že vícejazyčné děti jsou vystaveny nerovným příležitostem ve srovnání se svými jednojazyčnými vrstevníky.

výchova v raném dětství ; předškolní výchova ; mateřská škola ; dítě cizí národnosti ; jazyková bariéra ; rovnost možností ; bilingvismus ; interakce ; vztah učitel-žák ; komparace ; mateřský jazyk ; nonverbální komunikace ; porozumění ; vícejazyčnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475011>

13.

Theoretical Basis of Individual (Home) Education in Slovakia, the Czech Republic and Poland [Teoretické základy individuálního (domácího) vzdělávání na Slovensku, v České republice a Polsku] / Ivana Rochovská, Piotr Mazur -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogika.sk : slovenský časopis pre pedagogické vedy -- ISSN 1338-0982 -- Roč. 10, č. 4 (2019), s. 254-273.

Práce srovnává vzdělávací systémy zemí s podobnou tradicí vzdělávacího systému - Slovenska, České republiky a Polska, a to z hlediska legislativních možností poskytování domácího vzdělávání. Uveden je teoretický základ domácího vzdělávání a názory odborníků na danou problematiku. Ze závěrů vyplývá, že podmínky pro poskytování domácího vzdělávání na Slovensku, v České republice a v Polsku jsou podobné. Liší se zejména věkovou kategorií žáků, požadavky na kvalifikaci pro garanta výuky a požadavky na doporučení z pedagogického a psychologického poradenství.

domácí vzdělávání ; komparace ; systém výchovy a vzdělávání ; školská legislativa ; školský zákon ; žák ; věk ; kvalifikace ; vyučující personál ; pedagogicko-psychologická poradna ; poradenství ; Polsko ; Česko ; Slovensko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/474975>

14.

V mire logiki : projekt po razvitiju logičeskogo myšlenija u detej 5-6 let [Ve světě logiky : projekt pro rozvoj logického myšlení u 5-6 letých dětí] / O. Šal'skaja -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 4

In: Doškol'noje vospitanije : organ Ministerstva prosvěščenija RSFSR -- ISSN 0012-561X -- Roč. 91, č. 9 (2019), s. 4-7.

Cílem je rozšířit kognitivní zájem o vyplňování logicko-matematických úkolů, cvičit se ve schopnosti nacházet stejné znaky dvou množin, umět čísla od 1 do 8 za sebou i pozadu, správně používat znaky < a > mezi dvěma množinami apod. Učitelka zadává dětem úkoly, děti mohou pracovat samostatně nebo si mohou vzájemně pomáhat. Do zaměstnání s čísly je včleněna minutka tělesného cvičení za doprovodu hudby. Eulerovy kružnice jako součást geometrických úkolů na čtverečkováném podkladě. Doplněno fotografiemi.

předškolní výchova ; předškolní věk ; myšlení ; logika ; logické myšlení ; matematika ; geometrie ; počítání ; rozvíjení schopností ; Rusko ; věk 5-6 ; úloha ; množiny čísel

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475134>

15.

We will never escape these debts : undergraduate experiences of indebtedness, income-contingent loans and the tuition fee rises [Těmto dluhům nikdy neunikneme : zkušenosti vysokoškoláků se zadlužením, půjčkami závislými na příjmech a zvýšením školného] / Tom Clark, Rita Hordósy, Dan Vickers -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 43, č. 5-6 (June-August) (2019), s. 708-721.

Článek reaguje na skutečnost, že studentům univerzity v severní Anglii bylo od roku 2012 trojnásobně zvýšeno školné. Zvláštní pozornost je kladena na jednání o procesu zadlužení. Na základě 118 rozhovorů vedených se skupinou 40 vysokoškoláků během celého jejich studia vznikla analýza toho, jak se studenti různě snažili reagovat na politickou situaci a sladit rozhodnutí o studiu na univerzitě s pocitem každodenní zadluženosti. Zjištění jsou diskutována v kontextu širších neoliberálních politických trendů, které neustále zdůrazňují sdílení nákladů jako mechanismus pro zvýšení investic v sektoru vysokoškolského vzdělávání. V souvislosti s důchodovou krizí, nedostupným bydlením a pokračujícím zvyšováním cen může být v celé generaci absolventů vyvolán pocit finanční bezmoci.

univerzita ; vysoká škola ; student ; náklady na vzdělání ; studentská půjčka ; studijní poplatky ; financování ; rozpočet na vzdělání ; ekonomika školství ; školská politika ; Anglie ; dluh ; zadluženost ; neoliberalismus

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/475040>